

De Postrijder der provincie Limburg

MEN SCHRIJFT IN

Te Tongeren bij M. COLLÉ, uitgever en eigenaar van dit blad, groote Markt, n° 51.

verschijnende dinsdags, donderdags en zaterdags.

ABONNEMENT

binnen de stad, 7 fr. per jaar.
buiten de stad, 8 fr. »
Een blad afzonderlijk 15 centiem.
Aankondigingen 15 centiem per drukregel.

TONGEREN, DEN 12 JANUARIJ.

Groote waarheden.

Dezer dagen had er te Luik eene nieuwe meeting plaats om tegen de verzwaring der steeds aangegroeide militaire lasten te protesteeren. Daar gelaten eenige buitensporige uitdrukkingen, welke wij laken, werden er groote waarheden gezegd. Ziehier, onder ander, hoe de liberale heer Robert, advocaat te Brussel, de ministeriele coterie en hare onwettigheden brandmerkt:

« Weldra, zegt hij, gaat de vervalldag der loting aanbrenken. Weldra gaat zij uwe winkels moeten verlaten, uwe leerjaren gaan onderbreken, uwe ambten staken, uwe weenede families vaarwel zeggen, om in de kazernen en in het kamp van Beverloo, ik weet niet welke nuttelooze en verdedigende oefeningen te leeren.

» De Kamer van Volksvertegenwoordigers heeft reeds voor lang het geheel harer gunsten te uwen oprichte uitgeput. Zij gehoorzaamt aan den heer Frère; zij luistert met belangstelling naar de slechte praatjes, die de heer Bara over de brandstichtingen der graanmijnen van St-Denijs komt vertellen; zij kan niets weigeren aan den zachtzinnigen Jamar, den liberalen drukker-uitgever der catechismussen van het aartsbisdom van Mechelen; zij is gansch oplettend voor den heer Pirmez, den honingzoeten Eudorus. Zij heeft om zich te verlustigen, de kabrioten van den heer Bouvier, en op den hoop toe, de statigheid en de nog koddiger schijn wetenschap van den heer Hymans! 't Is waarlijk kluchtig!

» Maar het is daar alles niet alleen kluchtig; 't is ook nog hoogst ellendig!

» De groote drukpers is verslaafd; zij is aan het Gouvernement, of beter gezegd aan de heerschende afgederij, verhuurd. Gij kent de vuiligheden, welke ons het proces-Doulton aan den dag heeft gebracht. De onafhankelijke katholieke dagbladen worden opgespuurd, verolgd en voor de tribunaalen gestuurd, hunne uitgeverers worden onmeedogend in het geheim gezet.

» Tegen de formeele schikkingen der Grondwet heeft men bijna geheel en gansch den jurij voor de rechterlijke drukpers zaken afgeschikt. In plaats van de Grondwet, heeft men allengs de veel meer plembare strophenden eener zoogezegde rechtsgeleerdheid gesteld.

» De democratieke bladen wil men ontmoedigen met hunne abonneenten onder duim af te nemen en hun de aankondigingen der notariissen en rijke kooplieden, op welke men invloed heeft, te onttrekken. Men ruïneert ze door boeten en gevangenis.»

In dezer voege beoordeeld, of beter gesproken, veroordeeld de liberale heer Robert den ministerieel winkel. De onafhankelijke mannen der liberale partij zien dan toch ook, zoowel als wij, den droevigen toestand waarin wij verkeeren, met dit verschil nochtans, dat wij ons moedig, en niet tegenstaande allerhande verdrukkingen, tegen den ministerieel willekeur verzetten, en den toestand door onzen invloed en bewerking zoeken te verbeteren, terwijl zij integendeel, door hunne onbezonnen godsdiensthaat en hunne gedurende aandrangingen tegen godsdienst en tegen geestelijkheid, hunnen vijand, het ministerialismus, in de hand werken en staande houden.

Men leest in 't parijzer dagblad *La Presse*:

« In de hoogere kringen te Brussel is het gerucht in omloop dat er ernstige verdeeldheden bestaan in het ministerie en dat het wel zou kunnen gebeuren dat de twee nieuwe ministers, de heeren Pirmez en Jamar, zich verwijderen, om plaats te maken voor meer gevoerde doctrinairen, gested om de heeren Frère-Orban en Bara in de voltrekking hunner plannen ter secularisatie van het openbaar onderwijs en der goederen, tot het tijdelijke der Eerediensten behorende, te ondersteunen.

» Het is meer dan waarschijnlijk dat men, alvorens die brandende vraagstukken opnieuw aan te roeren, wachten zal tot dat de ongelukkige gebeurtenis, welke men aan 't Hof vreest, hebbe opgehouden de gemoederen te bekommeren. Men zou zich derhalve dus bepalen om, met het huidige ministerie, de wetsontwerpen ter afschaffing van den lijfswang en ter herziening van het Koophandelswetboek te be raadslagen. De wetgevende zitting zou alzo voorbijgaan zonder nieuwe politieke discussiën, in afwachting der kiezingen van het aanstaande jaar, die zich zeer slecht aankondigen voor de doctrinaire partij.

» Zoo is in Charleroi reeds eene splitsing ontstaan onder de liberalen, en het is zeer wel mogelijk, dat de onafhankelijke mannen der partij, verenigd met de katholieken, de groote

meerderheid naar de Kamers zenden en een nieuw Ministerie zullen vormen met den heer Decharryps aan het hoofd.»

Men schrijft uit Quaedrechelen: De *Constitutionnel de Limbourg* heeft aangekondigd, en na hem hebben een groot getal dagbladen herhaald « dat er een ijselijke misdaad onze Kempen in rep en roer had gebracht; dat, te Oostham, een ontaarde zoon op het leven zijns vaders had aangelegd met hem een vergiftigen kook op te dienen. » Eenige dagbladen, nog verder gaande, hebben er bijgevoegd dat « het slachtoffer in ijselijke stuptrekkingen overleden was. » Dat men zich gerust stelle! De zaken zijn gelukkig nog ver van zoo ernstig te zijn. De vader, waarvan er gesproken is, een treffelijke landbouwer van oos dorp, en geenszins van Oostham, is niet vergiftigd, hij is niet dood, wat meer is, hij is zelfs niet ziek geweest, om de goede reden dat hij van den kook niet heeft geeten die zijnen dood ten doel had. Inderdaad, van den eersten mondsvol dien hij niet heeft ingezwolgen, is hij gewaar geworden dat de kook den fosfoorsmaak had. Hij heeft onmiddellijk de peging tot vergiftiging kenbaar gemaakt aan wie het behoorde, en de zoon, die zeer slecht te boek staat — hij heeft het grootste gedeelte zijner jeugd in de gevangenis doorgebracht — is aangehouden en naar de gevangenis van Hasselt gebracht.»

— Men schrijft uit Sutendaal, 7 januarij:

Op Drij-Koningendag, is er te Gewaai, onder Sutendaal, brand ontstaan, men weet niet hoe, om 3 ure namiddag, bij de wed. Gysen. In een uur tijds stonden woning, stallen en schuur in volle vlam, en waren bijna verslonden. Het veen akkergeef rief zijn gered, althet overige is verbrand gelijk het hier bijna altijd het geval is, omdat er weinig water is en niet het geringste instrument tegen is. Niets dan het huis was verzeerd. In hetzelfde gebucht heeft de bliksem dit jaar nog een huis aangestoken en in asche gelegd. Doch laat ons niet te veel zeggen, want als Bara er achter kwam...

— Acht-en-dertig jongelingen zijn verleden donderdag uit Brussel naar Rome vertrokken om dienst te nemen onder de pauselijke zwaarden. Men telde onder hen 15 Belgen, 20 Hollanders en 3 Pruisen.

— Een zonderling natuurverschijnsel, toe te schrijven aan de buitengewoon zachte weersgesteldens, is te Luik waargenomen. Men heeft gisteren jonge muschsen, in volkomen welstand uitgevoerd. Gewoonlijk broeien de muschsen maar in maart of april.

— Talrijke wapenmakers van Luik zijn naar St-Petersburg vertrokken; zij zullen er in de arsenalen werken voor de verbetering der Russische wapens.

De mannen winnen 12 fr. daags, en er is hun werk verzeerd voor 4 maanden. Na dien tijd mogen zij eene nieuwe verbintenis aangaan.

Boven dit hooge loon zullen zij, naar het schijnt, kosteloos huisvesting, licht en vuur bekomen.

— Men schrijft uit Verviers, 8 januarij:

De kalente blijft te Hodimont heerschen. Er hebben geene samscholingien plaats, en de pogingen der *Internationale* zijn tevens misluk. Men maakt zich overigens een valse denkbeeld over den invloed dezzer vereniging; weinige werkheden maken er deel van, want hare despotieke handelwijze steekt er vele tegen het hoofd, en zij verstaan niet van hunne vrijheid van werking af te zien, om de speeloppden te worden van eenige slimmerikken, die hen exploiteeren, de eenen bloot uit persoonlijk belang de anderen uit eene dwaze gloriezucht, en het verlangen om als « volksredenaars » toegejuicht te worden.

— Het getal herbergen is sedert eenige jaren ongelooflijk aangegroeid. Te Verviers, eene stad die, op 14 december 1867, vijftien duizend negen honderd zeven en veertig inwoners van het mannelijk geslacht telde behief het getal drankhuizen tot 346, dus een drankhuis voor 30 mannen de kinderen er bij gerekend! Daarentegen zijn er maar 93 bakkers, en daar de geheele bevolking, mannelijke en vrouwelijke, te zamen, het cijfer van 32,600 uitmaakt, zoo is er één bakker voor 333 personen. Er zijn 29 beenhouwers, dus is één beenhouwer voor 1120 personen voldoende. Die opgave is wel bedroevend, en men moet er uit opmaken, dat de inwoners van die stad meer geneigd zijn hun geld naar de herbergen dan naar den bakker en den beenhouwer te dragen.

— Een onbekende zinnelooze is den 22 oktober laatstleden op het grondgebied van Leuven aangehouden, en naar het gasthuis der Alexianen gebracht. Men weet nog niet, wie hij is of van waar hij komt. Ziehier zijn signalement: Ouder-

dom, tussehen de 40 en 45 jaren; lengte 1,50 meters, blauwe oogen, kleine neus, blonde baard, gewone mond, ronde kin, verwilderd gelaat.

Op de vragen, die men hem doet, antwoordt hij altijd: *orp, orp, orp*. Hij schijnt geen vlaamsch te kennen.

— Men schrijft uit St-Denijs aan de *Katholieke Zondag*:

Alhoewel men u reeds groote moeilijkheden heeft aangedaan, ter gelegenheid mijner correspondentiën, hoop ik niettemin dat gij, uit liefde voor de waarheid en rechtvaardigheid, voor een plaatsken in uw blad aan mijne brieven zult verlenen.

Sedert dat ik u laatstmaal schreef, hebben de knevelarijen van den kant van 't parket van Kortrijk, om zoo te zeggen, niet opgehouden. Terwijl de Kamer met de St-Denijszaken bezig was, is de instructierechter weder te dezer parochie gekomen, en heeft er verbleven van den dinsdag 8 tot den vrijdag 11 december 's avonds.

Een groot getal personen zijn voor hem gedaagd geweest, en onder andere eene der zusters van de heeren DePlancque, die, zegt men, den heer Goudry goede waarheden door den baard gewreven heeft. Men vertelt dat, terwijl het parket hier aan 't doen was, twee telegrammen van Brussel zijn aangekomen, deze heeren opleggende, einde aan hunne opsporingen voor dit oogenblik te stellen: 't werd, trouwens, warm in de Kamer.

Wat er van zij, sedert de bepleiting ten einde geloopt is, is het spel te St-Denijs harder dan ooit herbegonnen. Gedurende 10 dagen is 't als processie geweest, langs den weg van St-Denijs naar Kortrijk van de menschen, die moesten voor den instructierechter verschijnen. Onder andere zijn de verledene week voor den heer Goudry gevraagd geweest: de twee heeren onderpastoors van Avelgem, nog eens de heer Verschuren, onderpastoor te St-Denijs, en zijne dienstmeid.

St-Denijs heeft ook laatstmaal 't bezoek ontvangen van den heer Inspecteur-generaal van 't brievenbeheer, eenen fatsoenlijken man. Deze heer kwam onderzoek doen om te weten, of het waar was, dat er, te St-Denijs brieven waren opgedaagd of niet besteld geweest. Ik weet niet wat de uitslag zijner opzoeken geweest is, maar eene daadzak heb ik hooren vertellen, die hem kan van nut zijn, te weten, dat de jufvrouwen gezusters Delplanque reeds drie maanden, in korten tijd, geschreven hebben aan den heer Van den Berghe-Denaux, te Brugge, en dat met één harer brieven is besteld geweest.

De heeren Delplanque, Camille en Arthur, zijn eindelijk met de gevangenis geraakt, gelijk gij weet, na drie lange maanden er in te zijn opgesloten geweest, en hunne goede moeder had van over weken, een onwederlegbaar bewijs in handen, dat zij niet plichtig aanzien waren. Waarom dan, zal men zeggen, werden zij niet op vrije voeten gesteld! Geheimen der politieke justitie! Hunne moeder mocht geen gebruik van dit stuk maken.

Op menigjaravond, omtrent 6 ure, zijn deze heeren te St-Denijs aangekomen. Gedorde tijding vloog voort als de wind en in eenige oogenblikken was het huis van Mad. Delplanque, moeder, opgepropt van vrienden en kennissen, welke de belijders eene bewijs na toegenegenheid en deelneming kwamen geven.

Des anderendags begaven zij zich naar Doornik, om hunne dankbaarheid te gaan bewijzen aan den heer Dumortier, hunnen warmen verdediger.

Met betrouwen wachten wij, Katholiekent, hier den uitslag van dit politiek proces af.

— Frankrijk, Italië, België en Zwitserland, die het fransch muntstelsel zijn bijgetreden, willen internationale postzegel maken, die in de vier staten zullen geldig zijn. Zulks is eene goede tijding voor den koophandel, want aldus zal de betaling van kleine sommen vergemakkelijkt zijn.

Buitenlandsch nieuws.

Frankrijk.

Parijs, 8 januarij.
De *Moniteur* zegt, dat in geen land der wereld zooveel bonbons van suiker worden geeten als in Frankrijk. Suikerwerk wordt er verveerdigd voor eene waarde van 30,000,000 fr. per jaar en daar slechts voor 3,000,000 wordt uitgevoerd, eten de Fransen voor 27,000,000 fr. jaarlijksch aan suikergoed. Bovendien wordt uit Engeland voor eene waarde van 5,000,000 fr. goetkoop suikergoed ingevoerd.

Spanje.

Malags, 5 januarij.
De generaal-opperbevelhebber heeft het vol-

gende bericht gezonden aan den oorlogsmi-

nister: « Ik heb gisteren avond de voornaamste punten bezocht waar de gevangenen zich bevinden en vergifnis geschouwen aan zes honderd hunner, in naam van 't voorloopig Bewind, na hun te hebben doen verstaan dat ze de werktuigen van de vijanden der vrijheid zijn geweest.

» Allen hebben daarop luide toejuchingen doen hooren ter eere des voorloopigen Bewinds. Er blijven 230 gevangenen die door den krijgrraad geoordeeld moeten worden, en waarvan de helft zich aan boord der oorlogschepen bevindt... »

De kwijtschelding is door het Staatsbestuur goedgekeurd en heeft veel bijgedragen tot herstel der orde van Malaga.

In Cadix is de belegstaat gegeven.

In de stad Barcelona is eene samenzwering der Carlisten ontdekt; men heeft er verscheidene personen aangehouden en oproerige schriften gevonden onderteekend door don Carlos van Bourbon. Naar 't schijnt, wordt in de provincie Catalonië eene groote beweging ter gunste der Carlisten voorbereid.

Onder de hand bestrijden de drie partijen hardnekkig in Madrid.

Madrid, 8 januarij.

Men leest in eene korrespondentie van den 6, zich aan een blad gezonden:

« De telegraaf zal u gemeld hebben, dat de klub der ruststoorders er, in de late uren der nachten van eergisteren en gisteren, in geluk is zijn, onrust in onze hoofdstad te verwekken, en dat generaal Prim, vergezeld van een sterk geleide vrijwilligers, welke zijnen naam dragen, de voornaamste straten heeft doorkruist en zich in het hotel van het ministerie van binnenlandse zaken (Puerta del Sol) heeft gevestigd.

» Eenige gewelgeschoten, wellicht zonder inzicht gelost, hebben de ruststoorders uiteen gedreven, welke aan hunne families, hunne bureu, in het centrum van Madrid, zoowel als in de afgelegenste voorsteden hadden aangekondigd, dat wij in volle revolutie waren.

» Ditmaal zijn wij er van afgekomen met eene poging tot munitiej, welke in tijds onderdrukt werd, dank aan de tusschenkomst van generaal Prim en M. Ribero, burgemeester van Madrid. Die laatste heeft de oversten der vrijwilligers, welke in menigte naar het stadhuis geseind waren, toegesproken, en hij heeft gepoogd hun te doen begrijpen: 1° dat het volk niets te winnen heeft door zich den oproer te laten aanpreken of in opstand te komen tegen het gouvernement, hetwelk uit de revolutie voortgesproten, 2° dat het middel om den toestand te verbeteren van die, welke niet bezitten, bestaat in die welke bezitten, niet bevreest te maken.

» Eergisteren heeft men in de Arsenalstraat het magazijn van eenen horlogiemaker uitgeplunderd. Van de twee dieren, welke er tot nu toe aangehouden zijn, is de eene kaporaal bij eene kompanie van de volontairen der vrijheid.

» Gisteren werden er vijfkerels aangehouden, op het oogenblik dat zij zich gereed maakten om in de Hornola Matestrat een rijken buit weg te halen. Het waren vier soldaten der vrijheid en een der sergeanten welke in het ministerie van binnenlandse zaken de wacht hadden.

» De troepen van het garnizoen zijn steeds in de kazernen g-konsigneerd, aangezien het gevaar, verre van voorbij te zijn, nog altijd bestaat. Ziedaar de rust, welke wij genieten! »

Engeland.

Londen, 8 januarij.

Hoeveel menscheulevens het drukke verkeer in de straten van Londen kost, bewijst eene statistiek over het afgeleopen jaar, waaruit blijkt dat 203 personen door overrijden het leven verloren; een getal dat, verreweg overtreft het aantal sterfgevallen dat ten gevolge van spoorweg-ongelukken in Engeland en in Wallis is veroorzaakt.

Vereenigde-Staten.

SCHOON VOORBEELD.

De president der Vereenigde-Staten trekt eene jaarwedde van slechts 125,000 franken, zijne representatiekosten er in begrepen. Men heeft generaal Grant aangeboden zijne jaarwedde op 500,000 fr. te verhoogen; hij heeft geweigerd, zeggende, dat hij tevreden is met de jaarwedde welke voor Washington voldoende was, en dat hij, als president, aan zijne medeburgers het voorbeeld van spaarzaamheid en republiekaansche matigheid moest geven.